

Oppfølging av sykmeldte – krav til arbeidsgiver og ansatte

Fra og med 1. mars i år trådte det i kraft lovendringer som forsterket kravene om oppfølging av sykmeldte. Formålet er å sikre en tettere oppfølging slik at man hindrer unødige langt fravær. Dette er et ledd i arbeidet som har pågått over flere år med å redusere sykefravær. Reglene innebærer plikter for så vel arbeidsgiver og arbeidstaker. I tillegg har NAV-kontorene og lege/sykmelder en medvirkningsplikt. Her skal det i første rekke orienteres om de pliktene som de skjærpede reglene pålegger arbeidsgiver og arbeidstaker.

1. Generelt om reglene for varsling av sykefravær og dialog underveis

Reglene om varsling av sykefravær og om dialog underveis er ikke endret, men gjengis i dette innledende punktet for helhetens skyld.

Ved sykdom plikter arbeidstaker å varsle arbeidsgiver allerede fra første fraværsdag (med mindre det ikke foreligger et hinder for å varsle). Arbeidstaker skal på arbeidsgivers ønske levere dokumentasjon i form av egenmelding eller sykemelding. Egenmelding kan benyttes for 3 kalenderdager (8 dager for IA-bedrifter), og leveres normalt når man vender tilbake til arbeidet. Sykemeldingsblankett skal som utgangspunkt leveres eller sendes arbeidsgiver på utstedelsesdagen og retten til sykepenger faller bort hvis legeerklæringen ikke er sendt arbeidsgiver innen 14 dager etter at dokumentasjonen kan kreves.

Under sykefravær forutsettes det å være dialog mellom arbeidsgiver og arbeidstaker. Arbeidsgiver forventes å kontakte den ansatte vedrørende sykdomsutviklingen og tilrettelegge for tilbakeføring til arbeidet. Arbeidstaker må på sin side varsle om eventuelle forlengelser i sykefravær, opplyse arbeidsgiver om funksjonsevne og bidra til å komme helt eller delvis i arbeidsrelatert aktivitet.

2. Innholdet i de innskjerpede reglene om oppfølging av sykmeldte

Regelen om oppfølging av sykmeldte fremgår i arbeidsmiljølovens § 4–6, og det vesentlige i kravet er at arbeidsgiver i samråd med arbeidstaker skal utarbeide oppfølgingsplan for tilbakeføring til arbeidet i forbindelse med ulykke, sykdom, slitasje eller lignende, med mindre dette er åpenbart unødvendig. Formålet med oppfølgingsplanen er å fastsette hva som skal til for at den sykmeldte helt eller delvis kan føres tilbake i arbeid.

2.1 Nærmere om arbeidsgivers plikter

Det er arbeidsgiveren som har ansvaret for utarbeidelsen av oppfølgingsplanen og den skal påbegynnes så tidlig som mulig og senest være ferdig når arbeidstaker har vært helt eller delvis borte fra arbeidet i 6 uker (før var fristen 8 uker). Loven fastsetter følgende krav til hva planen skal inneholde:

- En vurdering av den ansattes arbeidsoppgaver og arbeidsevne.
- Aktuelle tiltak fra arbeidsgivers side.
- Eventuelle behov for ekstern bistand (aktuelle tiltak med bistand fra myndighetene).
- Plan for videre oppfølging.

Da planen skal påbegynnes så tidlig som mulig og senest være ferdig innen 6 ukers sykefravær, bør arbeidsgiver starte utformingen så snart man innser at fraværet ikke bare er helt kortvarig. Er det åpenbart unødvendig å utarbeide oppfølgingsplan, eksempelvis fordi arbeidstaker forventes å kunne komme tilbake til arbeidet uten tilrettelegging, eller det er lite trolig at man kan vende tilbake, bortfaller plikten.

Hvis den ansatte er fullt sykmeldt, skal arbeidsgiver senest innen 12 ukers fravær innkalle til et dialogmøte om innholdet i oppfølgingsplanen, og plikter å gi NAV skriftlig melding om dette dialogmøtet. Møtet avholdes normalt

hos arbeidsgiver. Ønsker arbeidstaker og eventuelt også arbeidsgiver, at sykmeldende lege skal delta på møtet, så skal legen delta. Har man bedriftshelse-tjeneste, skal den delta.

NAV-kontoret kan be arbeidsgiver om oppfølgingsplan etter 6 ukers sykefravær og plikter å innhente planen senest etter 12 uker dersom den ansatte fortsatt er sykmeldt. Vedvarer sykemeldingen, skal NAV-kontoret senest innen 6 måneder innkalle arbeidsgiver og ansatt til nytt dialogmøte og vurdere yrkesrettet attføring. Etter ett år, dvs. etter maksimal sykepengeperiode, skal NAV på nytt vurdere yrkesrettet attføring

2.2 Arbeidstakers plikter

Den ansatte har på sin side plikt til å samarbeide med arbeidsgiver for å komme i arbeidsrelatert aktivitet og finne løsninger som hindrer full sykemelding. Den ansatte plikter å gi opplysninger om sin funksjonsevne, prøve ut funksjonsevnen samt delta i utarbeidelsen av oppfølgingsplanen, og dessuten å møte på dialogmøte. Dette fremgår av arbeidsmiljølovens § 2–3 og folketrygdlovens § 8–8. Følgen av ikke å bidra kan til syvende og sist være at arbeidstaker mister retten til sykepenge.

3. Avsluttende kommentar

Kravet om å tilrettelegge for sykmeldte og utarbeide oppfølgingsplan kan for mange fremstå som et nytt og tyngende krav til arbeidsgivere. Tannlegepraksiser er vanligvis små og muligheten for å tilrettelegge arbeidsoppgaver for sykmeldte er tilsvarende liten.

Arbeidet med utforming av oppfølgingsplanen kan imidlertid ses på som en mulighet for arbeidsgiver til å få i gang en dialog med arbeidstaker og få en viss forutberegnelighet mht. sykemelding, hvilken mulighet det er for tilbakevending til arbeidet og eventuelt

Enklere selvangivelse for personlig næringsdrivende

tidspunktet for dette. Likeledes kan NAV være en samarbeidspartner for å løse en uforutsigbar sykemeldingssituasjon.

På NAVs nettsider kan man finne mer informasjon om kravene til oppfølging av sykmeldte. Man kan også finne standardskjemaer for oppfølgingsplaner og bestille annet materiell. Adressen er www.nav.no, og der kan man søke på «oppfølging av sykmeldte».

*Dag Erlend Reite
advokatfullmektig, NTF*

Spør advokaten

NTFs advokat får mange spørsmål om praktiske og juridiske problemstillinger fra tannlegenes hverdag. Tidende tar opp enkelte av disse problemstillingene i en egen spalte. Leserne oppfordres til å komme med egne spørsmål som enten kan sendes til redaksjonen eller direkte til Knut S. Kjølstad.

Kan jeg kreve gammel pasientjournal utlevert?

Jeg har et juridisk spørsmål: Jeg har en pasient hvor jeg trenger de gamle pasientjournalene fra den forrige tannlegen. Jeg har kontaktet ham, men siden pasienten skylder penger, vil han ikke sende meg kopi av journalen. Mitt spørsmål er om jeg, eller eventuelt pasienten, allikevel kan kreve kopi av journalen. Det kan vel ikke ha noen betydning at pasienten skylder penger?

Svar: Pasienten kan forlange å få overført sin journal til ny tannlege. Det spiller ingen rolle om tannlegen har et uoppgjort økonomisk krav mot ham eller ikke. Hvis tannlegen nekter, kan saken bringes inn for Helsetilsynet i fylket (tidligere fylkeslegen).

Fra 2008 (inntektsåret 2007) vil alle personlig næringsdrivende (enkelpersonsforetak) også få selvangivelse som er forhåndsutfylt med opplysninger som Skatteetaten mottar fra arbeidsgivere, banker, barnehager etc. Det vil samtidig bli enklere for personlig næringsdrivende å levere denne selvangivelsen på altinn.no.

Ny selvangivelse

I utgangspunktet vil den nye selvangivelsen være lik selvangivelsen for lønnstakere og pensjonister. Den næringsdrivende vil i tillegg få en egen side på selvangivelsen med oversikt over næringsposter. De andre vedleggsskjemaene (for eksempel næringsoppgave) vil være som før.

Den forhåndsutfylte selvangivelsen for personlig næringsdrivende sendes samtidig som selvangivelsen for lønnstakere og pensjonister, dvs. i begynnelsen av april. Innleveringsfristen for selvangivelsen for næringsdrivende på papir flyttes fra 31. mars til 30. april. Fristen for levering på altinn.no blir som tidligere 31. mai.

Den nye selvangivelsen for næringsdrivende som mottas per post vil inneholde PIN-koder for levering på altinn.no.

Ny leveringsløsning på nett

Samtidig som næringsdrivende får ny selvangivelse lanseres også en betydelig forenklet leveringsløsning på nett.

Hovedmålgruppen for denne løsningen er næringsdrivende som foretar utfylling og innsending av selvangivelse uten bruk av regnskapsfører eller spesielle årsoppgjørprogram.

Nettløsningen inneholder en spesialtilpasset versjon av selvangivelse og næringsoppgave (gjelder dem som bruker næringsoppgave 1). I næringsoppgaven legges det opp til en trinnvis utfyllingsprosess hvor det tilbys mer hjelp og støtte enn i dagens papir- og nettløsninger. Løsningen sørger for automatisk overføring av verdier mellom skjema og at riktig vedleggsskjema blir gjort tilgjengelig når det er behov for detaljering av posten i næringsoppgaven. Løsningen vil automatisk oppdatere selvangivelsen etter hvert som næringsoppgave og vedleggsskjema fylles ut.

Lettere å fylle ut, mer veiledning og automatisk kontroll av opplysninger vil gjøre det langt enklere for personlig næringsdrivende å levere selvangivelsen på altinn.no i 2008.

Skattedirektoratet